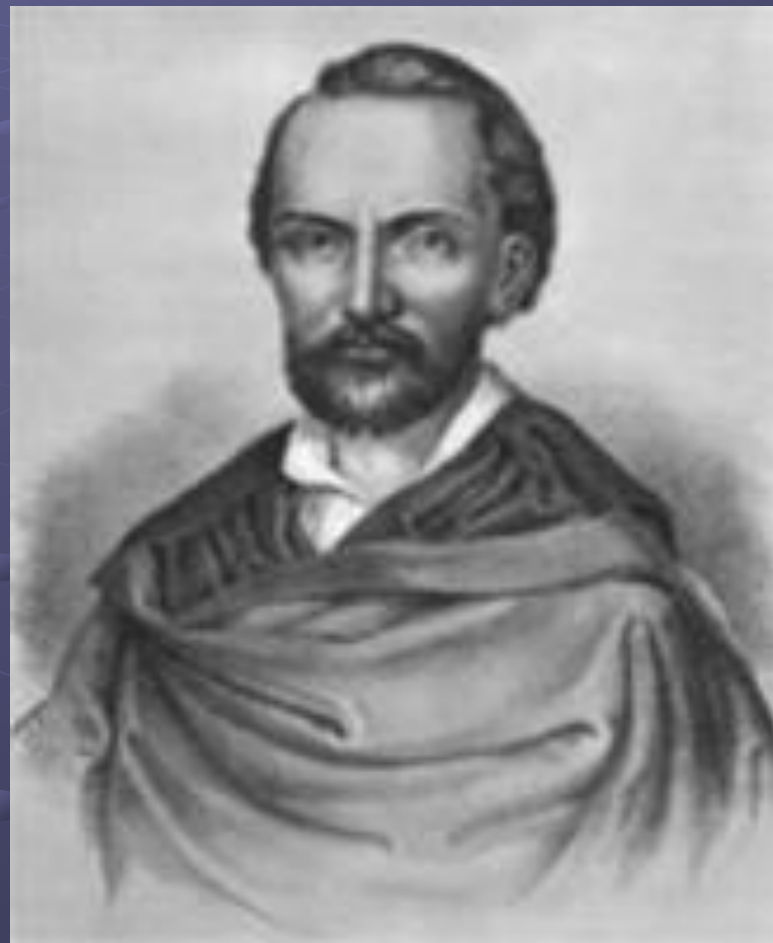

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Škola	Střední odborná škola a Střední odborné učiliště, Hustopeče, Masarykovo nám. 1
Autor	Mgr. Kateřina Zástřešková
Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0394
Číslo	VY_32_INOVACE_4_ČJL_2.02_Moderní česká poezie – Karel Hynek Mácha
Tématický celek	Období romantismu v české literatuře
Téma hodiny	Moderní česká poezie – Karel Hynek Mácha
Předmět	Jazyk český a literatura
Ročník/y/	2.
Anotace	V rámci této hodiny se žáci seznámí s životem a dílem Karla Hynka Máchy.
Očekávaný výstup	-hodnotí význam autora pro dobu, v níž tvořil, i pro další generace, -čte a recituje vybrané ukázky, -diskutuje o filmovém zpracování literární předlohy, -dokazuje promítnutí společenských událostí do tvorby autorů, -aplikuje zeměpisné a dějepisné poznatky v souvislosti s životními osudy autorů, -rozpozná touhu po kráse a spravedlnosti, -aplikuje komunikační dovednosti při prezentování svých znalostí.
Datum vypracování	16.07.2013
Druh učebního materiálu	Prezentace v programu PowerPoint

KAREL HYNEK MÁCHA

(1810 – 1836)

Život:

- Nejvýznamnější básník českého romantismu.
- Narodil se v Praze na Malé Straně, vystudoval filozofii a práva.
- Hrál v ochotnickém divadle, kde poznal svou osudovou lásku – Lori (Eleonoru Šomkovou).
- Velmi rád cestoval, navštěvoval hrady, zříceniny, podnikal i pěší cesty do zahraničí.
- Po narození syna se připravoval na svatbu, avšak zemřel dříve, než se stačil oženit. Pravděpodobnou příčinou smrti byl zápal plic nebo cholera.

Poznámka:

- Svatební den se stal pro básníka dnem jeho pohřbu. Ostatky K. H. Máchy byly uloženy v Litoměřicích, teprve v roce 1938 byly převezeny do Prahy a 7. 5. 1939 manifestačně pohřbeny na vyšehradském hřbitově.

Poezie:

- První básně, např. **V svět jsem vstoupil, Hoj, byla noc** aj. vyjadřují odpor k poměrům doby, pocit osamělosti, zklamání, sen x skutečnost, krása x ošklivost, jediná jistota – země, ohlas lidových písní.

Máj (1836)

- Základní dílo české moderní poezie, lyrickoepická básnická skladba.
- Soudobou kritikou byla přijata nepříznivě, teprve později získal uznání.
- 4 zpěvy, 2 intermezza, prostý děj – 3 tragédie (Jarmilina, Vilémova, obecně lidská)
- Dějištěm je okolí hradu Bezděz, Doks s hladinami rozlehlých rybníků.

Umělecké prostředky:

- Zvukomalebnost (noci řinčí řetězů hřmot).
- Zvukosled (bílých skví se šatů stín).
- Epiteta (růžový večer).
- Metafory (bledá tvář lůny).
- Personifikace (o lásce šeptal tichý mech).
- Kontrasty (život x smrt).
- Oxymorón (zbortěné harfy tón).
- Apostrofa (Ach, zemi krásnou, zemi milovanou).
- Gradace (temná noc, temnější mně nastává).

Máj byl v roce 2008 zfilmován
režisérem F. A. Brabcem.

Vžijte se do osoby K. H. Máchy. Je večer
před jeho svatbou. Jde na procházku,
najde si klidné místo a pozoruje okolí. Na
co myslí? Najednou v dálce uvidí oheň...
Jak to bude pokračovat?

Během písničky napište jeho myšlenky.

<http://www.youtube.com/watch?v=j75zLpOYk6A>

Prozaická tvorba:

● Většinou nedějová (sled epizod), úvahová, rysy realismu, vložené verše.

Marinka – obraz života pražské chudiny na Františku, kompozice jako hudební skladba.

Cikáni – román a vyděděncích společnosti, realistická kresba postav.

Pout' krkonošská – básnická próza.

Křivoklad – román s historickou tematikou, 1. část zamýšleného 4dílného cyklu Kat.

Deníky – záznamy snů, z cest,
erotické pasáže o vztahu
k snoubence Lori Šomkové.

- Monografii (životopis Máchův) vytvořil Karel Sabina a Jakub Arbes (rozluštil Máchovy šifry v denících), dále se studiem Máchova díla zabývali F.X.Šalda, J. Mukařovský aj.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Použitá literatura:

- SOCHROVÁ, M. *Literatura v kostce: pro střední školy*. 1. vyd. Havlíčkův Brod: Fragment, 2007, 179 s. ISBN 978-80-253-0185-2.
- POLÁŠKOVÁ, T., MILOTOVÁ, D. a DVOŘÁKOVÁ, Z. *Literatura: přehled středoškolského učiva : [včetně současné literatury]*. 2., upr. vyd. Třebíč: Petra Velanová, 2006, 207 s. ISBN 80-902571-6-x.

Internetové zdroje obrázků:

http://www.cojeco.cz/index.php?s_lang=2&detail=1&id_desc=55871

<http://www.machovo-jezero-koupani.cz/karel-hynek-macha.php>

<http://www.csfd.cz/film/222345-maj/>

Autorem materiálu a všech jeho částí je, není-li uvedeno jinak, Mgr. Kateřina Zástřešková.